

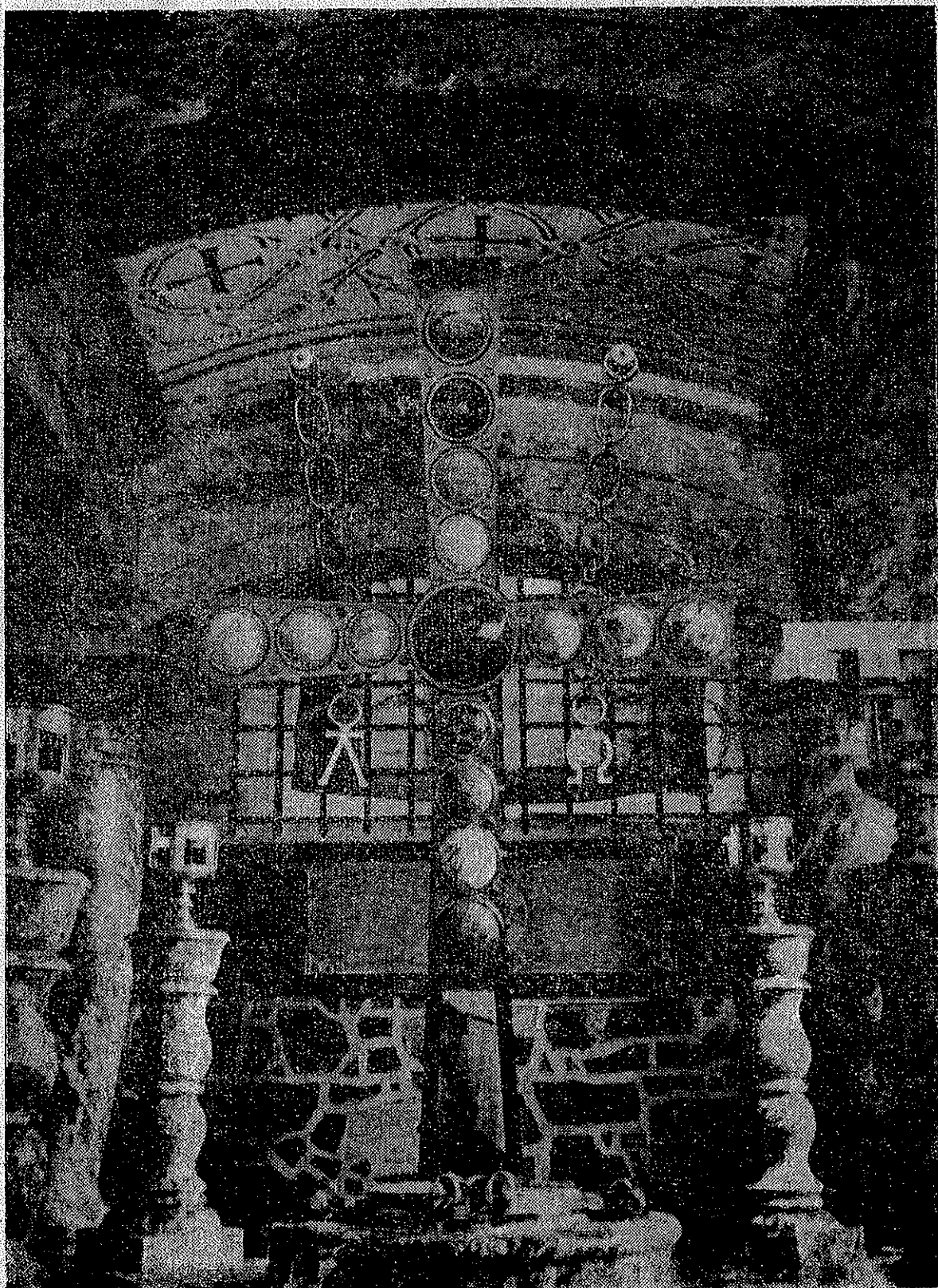
SAKRALNA UMJETNOST

Naš časopis u novoj tehničkoj opremi donošat će redovito razne članke i vijesti iz područja crkvene umjetnosti. Liturgija je usko povezana s umjetnošću koja se s tog gledišta zove liturgjskom ili sakralnom. Poznati katolički časopisi za kršćansku umjetnost danas su potpuno u službi liturgijskih načela i pripadaju centru liturgijske akcije. Liturgijski odbori u pojedinim biskupijama rade zajednički u pitanjima crkvene umjetnosti.

Danas se poslije duže pospanosti probudilo življe nastojanje i u ovom pogledu na korist vjere, znanosti, umjetnosti i opće estetike. Na čelu toga je «Pontificia Commissione Centrale per l'arte sacra» u Rimu koja daje savjete, preporuke i odredbe u materiji umjetnosti ne samo iz prošlosti već i sadašnjosti. Nažalost mnogo puta ne slušaju se ni kanonski zakoni, ni instrukcije centralne papinske komisije, pa ni odredbe pojedinih biskupa poslije pastirskih pohoda. Župnici i upravitelji crkava katkada se i ne obraćaju biskupskoj kuriji želeći ostati nezavisni i samovoljni u pitanjima crkvene umjetnosti bilo kod dobavka novih ili prodaje, izmene starih predmeta, kod gradnje ili popravke crkava i župskih dvorova. Sve ove stvari mora se gledati s više stanovišta: religioznog, moralnog, kanoničkog, juridičnog, ekonomskog, umjetničkog i pastoralnog. Rektor jedne crkve je njezin čuvar, upravitelj, a ne gospodar crkvenih stvari.

Povijest nam svjedoči, da je crkva kroz vjekove ljubila, pomagala i štitila umjetnost, pa je uz mnoge lijepe epitete dobila i naziv «majka umjetnosti». Poznato je njezino «mecenatstvo» u prošlim stoljećima, ali ono je blijedilo i nestajalo uslijed pomanjkanja materijalnih sredstava, a i vjerskog žara. Ne smijemo nikada zaboraviti da Crkva ima potrebu od umjetnosti. Ona je to imala u prošlosti a ima i danas. Svaki svećenik treba da je o tome svijestan. Prvo, treba da zna čuvati, spasavati umjetničku baštinu naših crkava, a gdje je moguće osnovati lokalne ili dijecezanske muzeje. Drugo, kod podizanja novih crkava ili nabavke novih slika i kipova mora biti suvremen, ali ne u smislu banalnosti i običnosti vremena ili sadašnje mode, a isto tako mora stajati daleko od zastarjelosti, senilizma i romantizma prošlosti. Danas se svećenstvo ne može optuživati zbog neznanja umjetnosti. Ima već više godina da se umjetnost predaje kao svaki

ili oba
kor ili oba
v. l. i. d. o. z.

*JOŽE PLEČNIK: Crux gemmata v krstilnici v Mengšu
(ljubljska škofija).*

drugi predmet u sjemeništima i bogoslovijama. To je uvedeno i u svim državnim školama. Sve je to lijepo i dobro ako se taj predmet, kako to obično biva, ne smatra »pepeljugom«. Dobro je da se poznaje povijest umjetnosti, razni arhitektonski stilovi, slikarske epohe, ali sve to malo će pomoći da se upozna vrijednost dragocjenih predmeta koji će mu biti povjereni za čuvanje, popravak i upotrebu u crkvi. Osim poznavanja umjetnosti, svećenik treba da znade tolike faktore u vezi s umjetnošću. Svijet se je izmijenio. Nekoć se kod uređaja i ukrasa crkve mislilo na plemstvo i buržoaziju a danas je to ostalo za proste vjernike, pa i proletere, a i svećenstvo se rekrutira iz siromašnih obitelji. Fenomen više socijalni nego kulturni. Danas imamo crkava bogatih s umjetničkim djelima i dragocjenostima, ali one nemaju novaca za održavanje i popravak. Ima mnogo tih problema, koje bi trebalo rješavati. Sv. Ambroz prodao je dragocjeno crkveno posude da ublaži glad svojih vjernika.

U ovoj rubrici naš časopis će donošati članke i vijesti iz crkvene umjetnosti, a također i razne odgovore na aktualna pitanja iz tog područja prema želji čitatelja. Pokojni kardinal Constantini, osnivač poznatog časopisa »Arte Cristiana«, napisao je g. 1952. prigodom objave instrukcije sv. Stolice o crkvenoj umjetnosti ovo:

»Zadaća i cilj svete (crkvene) umjetnosti, kako nam označuje i samo njegovo ime, jest da na najbolji način doprinese ukrasu kuće Božje i da njeguje vjeru i pobožnosti onih, koji se sakupljaju u crkvi, da prisustvuju službi Božjoj i da mole milosti nebeske«.

Dr Ivan Delalle

IV MEĐUNARODNI KONGRES CRKVENE GLAZBE U KÖLNU (22—30. lipnja 1961)

Ovo je bio već četvrti poslijeratni kongres crkvene glazbe. Nakon Rima, Beča i Pariza starodrevni Köln je bio odabran da primi onih 1200 crkvenih glazbenika skupljenih sa svih pet kontinenata svijeta. Doista imponantan broj glazbenika svih narodnosti i rasa. Tokom tih devet radnih dana održan je niz predavanja, a u okviru osam pontifikalnih Misa i dnevno po nekoliko koncerata su bila djela 116 skladatelja uz sudjelovanje 27 pjevačkih zborova, 7 simfonijskih